

Posudek vedoucího bakalářské práce

Žofie Chudobová, Románská sakrální architektura Prahy a okolí v umělecko-historických a archeologických pramenech

Ústav pro archeologii FFUK 2023, 139 s.

Žofie Chudobová si jako téma bakalářské práce zvolila rekapitulaci poznatků o předrománské a románské sakrální architektuře na území pražské raně středověké aglomerace, tedy dnešní pražské památkové rezervace zahrnující Pražský hrad, Malou Stranu, Staré a Nové Město. Pramennou bázi poznatků o 56 dnes známých stavbách vzniklých do počátku 13. století přehledně prezentuje katalog zařazený na konec práce (s. 65-139). Každé z hesel obsahuje zdroje, z nichž autorka čerpala, základní údaje o podobě, stavební technice a datování stavby, případně další informace vycházející ze svědectví písemných pramenů. Autorka z velké části vychází z aktuálních souhrnných prací významných archeologů a stavebních historiků (zejm. souhrnné práce Z. Dragouna z r. 2002), které, tam, kde to bylo možné aktualizovala o nové poznatky učiněné od jejich publikace. Je třeba ocenit, že u nemalé části staveb pořídila Ž. Chudobová vlastní fotografickou dokumentaci. Katalog tedy nabízí základní pramenné východisko, i když některým aspektům (např. stavebnímu vývoji, písemným pramenům, liturgickému statutu staveb nebo okolnímu pohřbívání) mohla být věnována detailnější pozornost. Tyto informace by pak autorce umožnily v analytických kapitolách lépe příslušné úvahy opřít o konkrétní příklady.

Vlastní text práce má 54 stran (+ 7 stran literatury a pramenů) a je rozdělen do 6 základních oddílů. Po *Úvodu* následuje oddíl *Metody práce*, v nichž se autorka snaží nastínit hlavní otázky práce a způsob jejich řešení. Metodické kapitoly prokazují základní obeznámenost autorky s problematikou, řadě otázek by ale bylo nutné věnovat mnohem hlubší pozornost. Další oddíl nabízí základní přehled sídelně-historického kontextu pražské románské sakrální architektury. Autorka zde sleduje vývoj jednotlivých částí pražské aglomerace od konce 9. do počátku 13. století. V dalších kapitolách stručně rekapituluje na základě nedávno publikovaných studií problematiku pohřebních aktivit a jejich vztah k sakrální architektuře (především přesun pohřbívání ke kostelům). Další kapitoly mají spíše charakter mechanického výčtu jednotlivých aspektů pražské sakrální architektury než skutečné analýzy. Chybí mi hlubší rozbor stavebních forem, technik a přestaveb kostelů, i když je snadno dostupný v nejnovějších analýzách (Z. Dragoun, M. Tryml, J. Podliska). Odbytá je kapitola o majetkoprávních souvislostech kostelů a chybí (s tím úzce související) rozbor otázky prostorového vztahu kostelů a románské profánní architektury, který si autorka vytýčila v úvodu. Některé kapitoly mají navíc nejasné zadání, které pak příliš neodpovídá samotnému obsahu (např. 5.4., Zsvěcení, výzdobné prvky). Spíše přehledovému pojetí práce pak

odpovídají i výsledky závěrečných kapitol, kterým se tak nemohlo podařit postoupit nad rámec už publikovaných informací, které autorka leckde ani plně nevyužila.

Pro objektivní hodnocení je však třeba zdůraznit, že téma, které si Žofie Chudobová zvolila je komplexní a interdisciplinární a na „hluboké“ ovládnutí klade značné a dlouhodobé nároky. Autorka prozatím spolehlivě prokázala základní obeznámenost. Proto se domnívám, že práce naplňuje nároky kladené na bakalářskou práci ale navrhuji ji hodnotit stupněm „dobře“.

V Praze 17. 8. 2023

PhDr. Ivo Štefan, Ph.D.

